

Tiedonhallintapäällikkö Jari Råman

17.01.2019

POL-2018-57759

Eduskunta
Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Tullissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 259/2018 vp)**1 Lausuntopyyntö**

Eduskunnan hallintovaliokunta on asiantuntija- ja lausuntopyynnössään 20.12.2018 (kuulemistilaisuus 18.1.2019 klo 10:15, asiassa HE 259/2018 vp) pyytänyt Poliisihallitukselta kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi henkilötietojen käsittelystä Tullissa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 259/2018 vp).

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki henkilötietojen käsittelystä Tullissa, joka korvaisi voimassa olevan samannimisen lain. Esityksen tavoitteena on saattaa Tullin tehtävien suorittamiseksi tarpeellisten henkilötietojen käsittelyä koskeva lainsäädäntö vastaamaan Euroopan unionin tietosuojalainsäädännön vaatimuksia. Lisäksi esityksessä otettaisiin huomioon eräät kansalliset erityisesti Tullin rikostorjuntaa sekä tulli- ja verovalvontaa koskevat tietojen käsittelytarpeet.

2 Lausunto

Ehdotukset ovat kannatettavia ja tarpeellisia. Poliisin valmisteluvaiheessa esittämät korjaustarpeet on pääosin hyvin huomioitu esityksessä. Viranomaisyhteistyön ja tiedonvaihdon kannalta on tärkeää, että Tullin henkilötietosäännökset pyritään saattamaan yhdenmukaisiksi erityisesti poliisin ja Rajavartiolaitoksen uudistettavina olevien vastaavien säännösten kanssa.

Yhdessä jo voimassa olevan rikosasioiden henkilötietolain (1054/2018), sekä yhtä aikaa valiokunnan käsiteltävänä olevien poliisin ja Rajavartiolaitoksen vastaavien henkilötietolakien kanssa, nyt käsiteltävänä oleva esitys muodostaa yhtenäiset säännökset kaikille rikostorjuntaviranomaisille. Tämä on omiaan yhtenäistämään käytäntöjä ja henkilötietojen käsittelysäännösten tulkintaa ja sitä kautta viranomaisten välistä yhteistyötä.

On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota yhteen korjaustarpeeseen:

Esityksen 14.1 §:n 1 kohdan mukaan Tullilla on oikeus saada tehtäviensä suorittamista ja henkilörekisteriensä ylläpitämistä varten tietoja yhteisöiltä ja yhtymiltä matkustajaa ja kulkuneuvon henkilökuntaa sekä kulkuneuvoja ja kuljetettavia tavaroita koskevista rekistereistä tarvittavat tiedot

tullirikosten estämiseksi, paljastamiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi sekä etsintäkuulutettujen tavoittamiseksi, sen estämättä, mitä lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetussa laissa (/) säädetään.

Säännös on merkittävästi poliisille ehdotettua vastaavaa säännöstä (HE 242/2018 vp, 16.1 § 15 kohta) laajempi ja mahdollistaisi eduskunnan käsiteltävänä olevan ns. PNR-lain (HE 55/2018 vp, laiksi lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjunnassa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi) mukaisesti lentoliikenteen harjoittajien toimittamien tietojen luovuttamisen muuhunkin tarkoitukseen kuin mitä kyseissä laissa säädetään. Tarkoituksenmukaisinta olisi säätää lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä yhdenmukaisesti poliisin vastaavaan säännöksen kanssa.